

Sadržaj

<i>PREDGOVOR</i>	1
<i>ZAHVALNICA</i>	3
1. UVOD	7
1.2. Cilj istraživanja.....	8
1.4. Primjenjena metodologija.....	9
2. ZAŠTITA VAZDUHA – PRAVNA STVAR U FBiH	10
2.1. Pregled osnovnih propisa za zaštitu zraka	10
2.1.1. Zakon o zaštiti zraka („Službene novine FBiH“, broj 33/03 i 4/10)	10
2.1.2. Zakon o zaštiti okoliša („Službene novine FBiH“, broj: 33/03)	11
2.1.3. Strategija o zaštiti okoliša Federacije BiH (2008. - 2018. godine)	11
2.2. Ostali propisi.....	12
2.2.1. Pravilnik o načinu vršenja monitoringa kvaliteta zraka i definisanju vrsta zagađujućih materija, graničnih vrijednosti i drugih standarda kvaliteta zraka („Službene novine FBiH, broj: 1/12)	12
2.2.2. Pravilnik o monitoringu kvaliteta zraka (Službene novine FBiH, broj: 12/05)	20
2.2.3. Pravilnik o monitoringu zagađujućih materija u zrak („Službene novine FBiH“, broj: 12/05).....	21
2.2.4. Pravilnik o graničnim vrijednostima emisije u zrak iz postrojenja sagorijevanja („Službene novine FBiH“, broj: 12/05)	23
2.2.5. Pravilnik o graničnim vrijednostima emisije zagađujućih materija u zrak („Službene novine FBiH“, broj: 12/05).....	23
3. OPŠTI PODACI O GRADU TUZLI	25
3.1. Geografski položaj	25
3.2. Stanovništvo.....	26
3.3. Klima	26
3.6. Geološke karakteristike.....	30
4. NAJVAŽNIJI POLUTANTI U ATMOSFERI	31
4.1. Čestice u zraku.....	31
4.2. Sumpor-dioksid (SO ₂).....	32
4.3. Ugljen-monoksid (CO)	33

4.4.	Azotni oksidi (NOx)	34
4.5.	Ozon (O ₃)	35
4.6.	Ugljikovodonici	36
5.	MONITORING KVALITETA ZRAKA NA PODRUČJU GRADA TUZLE.....	37
5.1.	Korištena oprema za monitoring.....	40
5.2.	Monitoring kvaliteta zraka u gradu Tuzli u periodu od 2008.-2013.godine.....	40
5.2.1.	Monitoring zagađenja zraka sumpor-dioksidom (SO ₂) u Tuzli u periodu 2008.-2013. godine.....	41
5.2.2.	Monitoring zagađenja suspendovanim česticama (PM _{2,5}) u Tuzli u periodu od 2008.-2013.godine	45
5.2.3.	Odnos koncentracija zagađujućih materija u zraku u ljetnim i zimskim mjesecima u Tuzli u toku 2013.godine	46
5.3.	Monitoring kvaliteta zraka u gradu Tuzli za 2014.godini	48
5.3.1.	Monitoring zagađenja zraka sumpor-dioksidom (SO ₂) u Tuzli u toku 2014.godine	48
5.3.3.	Monitoring zagađenja zraka azot-dioksidom (NO ₂) u Tuzli u toku 2014.godine	51
5.3.4.	Monitoring zagađenja zraka ugljen-monoksidom (CO) u Tuzli u toku 2014.godine	52
5.3.5.	Monitoring zagađenja zraka prizemnim ozonom O ₃ u Tuzli u toku 2014.godine	53
5.4.	Monitoring kvaliteta zraka u gradu Tuzli za 2015.godinu.....	53
5.4.1.	Monitoring zagađenja zraka sumpor-dioksidom (SO ₂) u Tuzli u toku 2015.godine	54
5.4.2.	Monitoring zagađenja zraka azot-dioksidom (NO ₂) u Tuzli u toku 2015.godine	55
5.4.3.	Monitoring zagađenja zraka suspendovanim česticama (PM _{2,5}) u Tuzli u toku 2015. godine	56
5.4.4.	Monitoring zagađenja zraka ugljen-monoksidom (CO) u Tuzli u toku 2015.godine	57
5.5.	Monitoring kvaliteta zraka u gradu Tuzli za 2016. godinu.....	58
5.5.1.	Monitoring zagađenja zraka sumpor-dioksidom (SO ₂) u Tuzli u toku 2016. godine	59
5.5.2.	Monitoring zagađenja zraka azot-dioksidom (NO ₂) u Tuzli u toku 2016. godine	60
6.	UTICAJ ZAGAĐENJA ZRAKA NA ZDRAVSTVENO STANJE STANOVNIŠTVA .	63
7.	PRIJEDLOG MJERA I AKTIVNOSTI U NAREDNOM PERIODU	70

7.1.	Mjere očuvanja kvaliteta zraka	70
7.2.	Uticaj individualnih ložišta na zagađenje zraka i mjere za smanjenje uticaja individualnih ložišta na kvalitet zraka	71
7.3.	Uticaj saobraćaja na zagađenje zraka i mjere za smanjenje uticaja saobraćaja na kvalitet zraka.....	73
7.4.	Uticaj industrijskih postrojenja na zagađenje zraka.....	74
7.5.	Prognoziranje stanja kvaliteta zraka na tri dana unaprijed	75
7.6.	Kampanja kao mjera za smanjenje zagađenja zraka.....	76
8.	ZAKLJUČAK.....	77
	LITERATURA	79
	PRILOZI.....	80
	Popis tabela	81
	Popis slika	82